

8. Problematyka uzależnień

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczania jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji.

Uzależnienie od alkoholu należy rozpatrywać w kategorii choroby; może ona dotknąć każdego, bez względu na płeć, wiek, wykształcenie. Osoba uzależniona potrzebuje pomocy w powrocie do zdrowia. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest szczególnie skomplikowany, ponieważ wraz z alkoholizmem występują zaburzenia w komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i problemy zdrowotne. Praca z takimi klientami jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie.

Problem uzależniania od narkotyków jest coraz powszechniejszym zjawiskiem, ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Narkomania jest zjawiskiem medyczno – socjalnym, którego powiązania są wielostronne i obejmują zarówno zachowanie człowieka, jak i jego sferę socjalną, ekonomiczną, prawną, etyczną i kulturalną. Zjawisko narkomanii należy do poważnych zagrożeń dla osób w każdym wieku a zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

Należy przy tym zwrócić uwagę na problem zażywania „dopalaczy”. Dokonujące się zmiany społeczno-ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Problem ten staje się dzisiaj coraz bardziej powszechny w szkołach, klubach, dyskotekach i innych miejscach, w których można w sposób łatwy i anonimowy sprzedać czy zażyć narkotyk. Konsekwencją ich zażycia może być poważne zatrucie, włącznie z zagrożeniem życia.

Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu m. in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Tymczasem w wielu przypadkach powoduje ono tylko rozbudzenie ciekawości młodzieży. Tylko właściwie dobrane programy profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań. Powinny one ukazywać postawy społecznie akceptowane, wzorce alternatywne wobec subkultury alkoholowej i narkomańskiej. Programy nie powinny koncentrować się na straszaniu i proponowaniu abstynencji, ale na informowaniu o mechanizmach uzależnienia, na rozwijaniu umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz na sprzyjaniu rozwojowi osobowości.